

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-11-22 Nr. 429-517
Vilnius

Lietuvos bankas gavo Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp X. X. (toliau – pareiškėjas) ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp pareiškėjo ir draudiko laikotarpiui nuo 2022 m. rugpjūčio 5 d. iki 2023 m. rugpjūčio 4 d. buvo sudaryta Sausumos transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *Duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo sutartis), kuria Sausumos transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 017.3 (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su automobilio VW PASSAT CC (valst. Nr. *Duomenys neskelbtini*) (toliau – automobilis) naudojimu.

2023 m. liepos 30 d. pareiškėjo atstovas pranešė apie įvykį, kurio metu buvo apgadintas automobilis (toliau – žala).

Žalos administravimo metu pareiškėjo atstovas draudikui pateikė automobilio nuotraukas, dokumentus bei automobilio remonto darbų sąmatą, kurioje nurodyta suma – 640 Eur (be PVM).

Draudikas pareiškėjo atstovo paprašė detalizuoti sąmatą, nurodant laiko normas ir valandinius įkainius, taip pat nurodė, kad dėl korozijos reikia 30 proc. sumažinti apskaičiuotą galinio dešinės pusės sparno (toliau – detalė) dažymo kainą. Draudikas nurodė, kad remiantis Taisyklių 11.12 papunkčiu: „Jeigu draudžiamąjį įvykio metu papildomai sugadinamos arba apgadintos transporto priemonės detalės, kurios jau buvo apgadintos iki draudžiamąjį įvykio, ir papildoma žala nebūna padaroma – atlyginama 50 proc. žalos.“

Pareiškėjo atstovas nesutiko su draudiko sprendimu mažinti draudimo išmoką už detalės dažymą, todėl kreipėsi į draudiką su pretenzija, o vėliau ir į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti ginčą ir nurodė, kad draudikas nepagrįstai mažina draudimo išmoką, nes prieš įvykį automobilis buvo techniškai tvarkingas, korozija paaiškėjo tik po įvykio. Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad draudikas, apdrausdamas automobilį, neturėjo pretenzijų dėl automobilio būklės.

Pareiškėjo atstovo nuomone, draudikas neteisingai interpretuoja Taisyklių 11.12 papunktį, nes jame aiškiai nurodyta „ir papildoma žala nebūna padaroma“. Pareiškėjo atstovo teigimu, papildoma žala įvykio metu atsirado ir tai matosi iš remonto sąmatų, todėl korozijos šalinimas neturėtų būti laikomas patobulinimu, o turėtų būti vertinamas kaip būtini veiksmai atkurti automobilio būklę į iki įvykio buvusią padėtį. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjo atstovas prašo, kad draudikas išmokėtų draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal pateiktą sąmatą, nemažindamas draudimo išmokos dėl esamos korozijos, kuri paaiškėjo tik po įvykio.

Draudikas, atsikirdamas į šiuos argumentus, nurodė, kad technologiškai dažyti tik dalį detalės negalima. Visa detalė turi būti paruošiama dažymui, ruošiant turi būti pašalinamos rūdys ir tuomet ji nudažoma. Po remonto detalė bus tvarkinga, ant jos nebebus korozijos židinio. Tokia situacija, be kita ko, yra vertinama ir kaip automobilio būklės pagerinimas.

Draudikas teigė, kad, dar iki atsitrenkiant į tvorą, automobilio sparnas jau turėjo pažeidimą – buvo korozija. Sparną jau iki įvykio reikėjo perdažyti – šalinti koroziją, t. y. perdažyti visą sparną. Po įvykio reikia atlikti tokius pačius darbus, taip pat reikia paruošti detalę dažymui (įskaitant ir korozijos pašalinimą) ir ją dažyti. Todėl, draudiko teigimu, „vertinant iš techninės pusės“, po įvykio papildomai žalos detalei neatsirado – sparną reikėjo perdažyti ir iki įvykio, ir

po jo. Atsižvelgdamas į tai, draudikas prašo pareiškėjo atstovo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus matyti, kad šalių nesutarimai kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios 2023 m. liepos 30 d. įvykio metu patirtą žalą, dydžio. Pareiškėjas nesutinka su draudimo išmokos mažinimu – 30 proc. automobilio detalės dažymo kainos.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina nustatyti, ar draudikas draudimo išmoką apskaičiuavo ir išmokėjo remdamasis ginčo šalių sudarytos draudimo sutarties sąlygomis.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata: draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo išmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalimi, teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Tai reiškia, kad sutartis jos šalims yra privaloma ir vykdytina. Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais.

Nagrinėjamu atveju šalys sudarė savanorišką draudimo sutartį. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Pažymėtina, kad kasacinis teismas yra ne kartą pabrėžęs, jog draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini.¹ Draudimo taisyklėse taip pat įtvirtinama nuostolių nustatymo tvarka, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai ir kitos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje nurodytos draudimo sutarties sąlygos.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo atlyginti pareiškėjo patirtą žalą įvykus draudžiamajam įvykiui. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisyklę, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Šiuo atveju ginčui aktualus Taisyklių 11.12 papunktis, kuriame nurodyta: „Jeigu draudžiamąjį įvykio metu papildomai sugadinamos arba apgadinamos transporto priemonės detalės, kurios jau buvo apgadintos iki draudžiamąjį įvykio, ir papildoma žala nebūna padaroma – atlyginama 50 proc. žalos.“

Šiame kontekste pažymėtina, kad iš Lietuvos bankui pateiktų automobilio galinio dešinės pusės sparno nuotraukų matyti, kad detalė yra akivaizdžiai pažeista korozijos, greta korozijos matosi įvykio metu atsiradusi žala – nubraukti dažai.

Pareiškėjo atstovo teigimu, korozijos šalinimas neturėtų būti laikomas automobilio būklės pagerinimu, o turėtų būti vertinamas kaip būtini veiksmai atkurti automobilio būklę į iki įvykio

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012.

buvusią padėtį, tačiau pareiškėjo atstovas nepaaiškino, kaip, jo teigimu, korozija yra susijusi su įvykiu, t. y. atsitrenkimu į plytų tvorą. Taip pat pareiškėjo atstovas nurodė, kad korozija paaiškėjo tik po įvykio, tačiau, kaip minėta, įvykio metu pažeista detalės vieta net nesutampa su vieta, kurioje matosi korozija, todėl nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo atstovo teiginiais, kad korozija yra susijusi su įvykiu ar kad paaiškėjo tik po įvykio.

Lietuvos bankui nebuvo pateikta duomenų, leidžiančių abejoti draudiko teiginiais, kad įvykio metu atsiradusiai žalai pašalinti reikėtų daugiau ar didesnės apimties darbų, nei jau prieš tai buvusiai korozijai pašalinti, nes ir iki įvykio reikėjo dažyti sparną, ir po įvykio reikalingi tie patys detalės dažymo darbai, todėl nėra pagrindo laikyti, kad detalei įvykio metu padaryta papildoma žala.

Atsižvelgiant į Taisyklių 11.12 papunkčio sąlygą, akivaizdu, kad draudikas nepriėmė atsakomybės atlyginti žalą už automobilio sugadinimus, nesusijusius su įvykiu. Ginčo šalys susitarė, kad tokiais atvejais, kai bus pažeistos detalės, kurios buvo pažeistos jau iki įvykio (šiuo atveju akivaizdu, kad korozija atsirado iki įvykio), ir papildoma žala nebus padaroma, tai reiškia, kad įvykio metu atsiradusiems pažeidimams pašalinti nereikės didesnės apimties darbų, nei reikėjo iki įvykio – draudikas atlygins pusę įvykio metu apgadintos detalės remonto išlaidų.

Atkreiptinas dėmesys, kad net jei pareiškėjo atstovas korozijos iki įvykio nepastebėjo, ji jam netrukdė ir nebuvo ketinama korozijos šalinti, tai nekeičia draudiko teisių ir pareigų, kylančių iš šalių sudarytos draudimo sutarties: 1) pareigos atlyginti tik įvykio metu atsiradusią žalą; 2) teisės mažinti draudimo išmokos dėl iki įvykio atsiradusių automobilio pažeidimų.

Pažymėtina, kad draudikas, siekdamas taikaus susitarimo, priėmė sprendimą taikyti mažesnę išskaitymą (vietoje Taisyklėse numatyto 50 proc. taikyti 30 proc.) už detalės būklės pagerinimą, nei tai numatyta Taisyklių 11.12 papunktyje.

Įvertinus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, atsižvelgdamas į šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatas ir Taisyklių sąlygas, priėmė sprendimą mažinti sąmatoje nurodytą detalės dažymo darbų kainą 30 proc., o pareiškėjo atstovo reikalavimas laikytinas nepagrįstu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis